

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 150/08-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. mája 2008 prerokoval sťažnosť Ing. K. B., S., zastúpeného advokátom JUDr. I. C., S., vo veci namietaného porušenia jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 NcC 31/2007-59 zo 6. decembra 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. K. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. februára 2008 doručená sťažnosť Ing. K. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 NcC 31/2007-59 zo 6. decembra 2007.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že krajský súd uznesením č. k. 5 NcC 31/2007-59 zo 6. decembra 2007 rozhodol o jeho námietke zaujatosti vznesenej 20. novembra 2007

proti zákonnému sudcovi na pojednávaní tak, že sudca Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) Mgr. L. K. nie je vylúčený z prerokovania a rozhodovania vecí vedenej okresným súdom pod sp. zn. 14 D 193/2007, ktorá sa týka obnovy dedičského konania.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že zákonný sudca okresného súdu nereagoval na návrh jeho zástupcu B. Č. na jeho vylúčenie a napriek tomu odročil pojednávanie na 23. november 2007. Na tomto pojednávaní ho zákonný sudca požiadal, aby upresnil dôvody zaujatosti, pričom pokiaľ ide o námietku zaujatosti z 20. novembra 2007 v zápisnici uviedol, že *„táto sa týka okolností spočívajúcich v postupe sudcu. Súd preto na takúto námietku neprihliada a spis nadriadenému súdu nepredkladá. Na námietku zaujatosti zo dňa 23. 11. 2007 súd predloží nadriadenému súdu. Pán Č. súdu oznámil, že súdu do 10 dní svoju námietku zaujatosti ešte podrobne rozpíše (...)“*.

Pán Č. riadne odôvodnil svoju námietku zaujatosti podaním z 3. decembra 2008, v ktorom tiež uviedol, že sudca okresného súdu nemal už 20. novembra 2007 konať (odročiť pojednávanie na 23. november 2007) a vec mal hneď predložiť predsedovi okresného súdu. V závere žiadal krajský súd, aby bol sudca okresného súdu vylúčený podľa § 16 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) z prejednávania a rozhodovania vecí a vec bola pridelená inému zákonnému sudcovi okresného súdu, inak sa obráti so sťažnosťou na porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru na ústavný súd, pretože podľa neho doterajšie konanie okresného súdu v označenej veci potvrdzuje niekoľkonásobné závažné procesné pochybenia (vyhlásenie dokazovania za skončené, nevypočutie navrhovaných svedkov, nevyžiadanie navrhovaných listinných dôkazov), ktoré svedčia o zaujatom postupe sudcu okresného súdu v jeho neprospech.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1) Základné právo sťažovateľa Ing. K. B., bytom S. upravené článkom 6 odsek 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Krajskom

súde v Trenčíne uznesením vedeným pod číslom konania 5 NcC 31/2007-59 zo dňa 6. decembra 2007 bolo porušené.

2) Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 6. decembra 2007 pod číslom konania 5 NcC 31/2007-59 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3) Sťažovateľovi Ing. K. B., S., priznáva trovy konania a trovy právneho zastúpenia v sume 3.900.- Sk, ktoré je Krajský súd v Trenčíne povinný zaslať na adresu advokáta JUDr. I. C., S. v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia orgánu štátu) v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

Sťažovateľ podľa obsahu sťažnosti namieta porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 5 NcC 31/2007 zo 6. decembra 2007 a domáha sa jeho zrušenia.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch alebo o oprávnenosti trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd aplikujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru skúma, či konanie ako celok bolo spravodlivé, a nie je zásadne oprávnený a povinný posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Do obsahu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takéhoto výkladu a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, a do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné,

a zároveň by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je v občianskom súdnom konaní garantované prostredníctvom inštitútu vylúčenia sudcu z jej ďalšieho prejednávania pre zaujatosť v zmysle ustanovení § 14 až 16 OSP. Obsahom tohto práva nie je však povinnosť súdu vyhovieť návrhu oprávnených osôb (t. j. samotného sudcu, ktorý podal takýto návrh podľa § 15 ods. 1 OSP, resp. účastníka súdneho konania, ktorý podal návrh podľa § 15 ods. 2 OSP) a vylúčiť nimi označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom práva na prejednanie veci nestranným súdom je len povinnosť súdu prejednať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 4/98, I. ÚS 27/98, II. ÚS 26/08).

Ústavný súd preskúmal uznesenie krajského súdu č. k. 5 NcC 31/2007 zo 6. decembra 2007, ktorým rozhodol, že sťažovateľom namietaný sudca okresného súdu nie je vylúčený z prerokúvania a rozhodovania veci okresného súdu sp. zn. 14 D 193/2007, pričom nezistil nijakú skutočnosť, ktorá by signalizovala, že krajský súd postupoval svojvoľne a bez opory v zákone.

Krajský súd v rozhodnutí okrem iného uviedol:

„Podľa § 14 ods. 1 O. s. p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer veci k účastníkom alebo k ich zástupcom, možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Citované ustanovenie predpokladá taký osobný vzťah vlastného záujmu sudcu v prejednávanej veci, alebo taký jeho osobný vzťah k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom, ktorý by pri všetkej snahe o správnosť rozhodnutia mohol ovplyvniť jeho objektívny pohľad na vec a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

Existencia niektorej z týchto okolností nebola v danom prípade zistená.

Zástupca navrhovateľa vzniesol prvýkrát námietku zaujatosti na pojednávaní dňa 20. 11. 2007. Namietal tú skutočnosť, že súd prvého stupňa nepripustil vykonávanie ďalších dôkazov. Jedná sa preto o námietku proti postupu sudcu v konaní, na ktorú sa v náväznosti na § 14 ods. 3) v spojení s § 15a ods. 5) O. s. p. neprihliada a vec sa nadriadenému súdu nepredkladá. Zástupca navrhovateľa na pojednávaní dňa 23. 11. 2007 špecifikoval vznesenú námietku zaujatosti v tom smere, že porušenie procesných pravidiel zamietnutím návrhov na doplnenie dokazovania sa javí ako pochybnosť o nezaujatosti daného sudcu.

Základom pre vylúčenie sudcu môžu byť len objektívne existujúce zákonné dôvody, nie však postup súdu, ktorý sa nezhoduje so subjektívnymi predstavami a názormi účastníka. Prípadne pochybenia sudcu procesného charakteru môžu byť odvolacím súdom preskúmané len v rámci konania o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa a nie v konaní o námietke zaujatosti.

V predloženej veci zástupca navrhovateľa nepreukázal žiaden kvalifikovaný dôvod pre vylúčenie Mgr. L. K. z pojednávania a rozhodovania danej veci. Takéto skutočnosti nadriadený súd nezistil ani z obsahu spisu, ani z vyjadrenia sudcu. Z týchto dôvodov krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti uznesenia.“

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia naopak vyplýva, že krajský súd sa zaoberal namietanými dôvodmi sťažovateľa, ktoré uvádza aj v sťažnosti na ústavnom súde, pričom záver o pochybnostiach o zaujatosti sudcu okresného súdu vyjadrený v uznesení (ktorým nevyhovel námietke sťažovateľa) vyvodil z posúdenia konkrétnych okolností prípadu. Navyše správne uviedol, že iné dôvody uvádzané sťažovateľom (závažné procesné pochybenia sudcu) môžu byť predmetom preskúmania len v rámci odvolacieho konania proti rozhodnutiu okresného súdu vo veci samej, nie v konaní o námietke zaujatosti.

Sťažovateľ namietal porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že krajský súd v konaní o jeho námietke zaujatosti sudcu okresného súdu uznesením sp. zn. 5 NcC 31/2007 zo 6. decembra 2007 neuznal ním uvádzané dôvody vylúčenia sudcu. Súčasťou označeného práva však nie je aj povinnosť súdu uznať dôvody zaujatosti uvádzané sťažovateľom, resp. povinnosť vyhovieť jeho návrhu.

Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi uznesením krajského súdu sp. zn. 5 NcC 31/2007 zo 6. decembra 2007 a namietaným porušením práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2008